

Jelent-e mindez valami lényegeset a te életedben vagy az én életemben? A felelet csak ez lehet: Igenis, jelent valami egészen lényegeset.

Ha egy gyermek a hit kérdésében hozzám fordul; ha a társadalomnak egy áldozata segítségét várva felém nyújtja kezét; ha egy alapítványt vádol az igazsága igazolására támogatást kér tőlem; mind-ezeket úgy kell felfognom, mint Isten üzeneteit. A gyermek kérését teljesítenem kell, az áldozat segítségére kell sietnem, a meggyötört embertől el nem fordulhatok.

Minden ilyen esetet mint egy isteni lehetőséget kell felfognom. Minden ember könyörgésében az egész világ ártatlanságait, megsebzettjeit, megvetetteit kell látnom. Feleletemben és segítségemben nem csupán az egyes könyörgő embert, hanem az emberiség családját mint egészet kell szemlélnem, és nem csupán az emberiség családját, hanem Istent, aki teremtett minket.

A testnek, az értelemnek, a szívnek, az akaratnak, a lelkiismeretnek vagy a léleknek bármely tevékenysége az adott személyeknek alkalmat nyújt arra, hogy Istenországa eljövetelét elősegítse. Ez nem is lehet másképpen, ha — amint azt Emerson hirdeti — az isteni szándék teljessége az élet minden viszonylatában, a társadalom mindenfajta közösségében, a hit minden döntésében jelen van.

Alapigénkhöz visszatérve, ezekben a szavakban: „Jeruzsálem gazdaságra teremtem“, kihalljuk Isten hangját, amint tanúbizonyságot tesz önmagáról. Emerson értelmezése szerint Jeruzsálem alapigénkhöz nem csupán Izraelt, vagy nem csupán a világ törvényesített alapzatait, hanem az egész teremtett világréndet jelenti, múltat, jelent és jövőt, láthatót és láthatatlant, biztosat és sebezhetőt, megtiszteltet és elhagyottat. Jeruzsálem egyaránt jelenti az áldozatot és a bűnözőt, a szolgát és az urat, a szenvedőt és az erőteljest. Nincs a teremtett egységben semmi, ami Isten ismeretén és szándékán, alkotó és újjáteremtő hatalmán kívül esnék.

Ezért, Kedves Testvérem, ezt mondom neked: bárki vagy, bárhol élsz, bármilyenek az életkörülményeid, te a teremtés alkotórésze vagy. Idő, tér, értelem, mind érted létezik; szabadság és fejlődés benned talál formát; az igazság és szeretet benned magasztosul áldott valósággá; a mélység és ragyogás benned teljeseedik ki. Mert nem vagy egyedül. Imádkozzunk ezekkel a szavakkal: Isten, aki mindenben vagy és most is jelen vagy: Vezess minket a halálból az életre, a hamisságból az igazságra! Vezess minket a kétségbeeséstől a reménységre, a félelemről a bizalomra! Vezess a gyűlöletből a szeretetre, a háborúból a békére. Béke töltse be szívünket, életünket, a világmindenséget! Ámen.

Dr. VARGA BÉLA

AZ ÚR AZT NÉZI, AMI A SZÍVBEN VAN

1 Sám 16,7

Ha figyelemmel szemléljük az élet folyását, akár a rajtunk kívüli, akár testi vagy lelki világunk életében, csakhamar észre kell vennünk, hogy valami kevés belőle az, amit szemeinkkel láthatunk. Annál több

az, amit még megfeszített figyelemmel sem veszünk észre. A természet változásaiban mi csak a kész eredményeket látjuk, és nem látjuk a titkos belső erőket, azok működését, amely létrehozta a búzaszemből az érett búzakalászt, vagy amely az elvetett magot terebélyes fává növeli. Minden halad és változik folyton, s mi az életnek az egész minden-séget fenntartó áradatában csak a külsőségeket látjuk, magára a fejlődés és változás okaira csak következtetünk.

De ugyanígy vagyunk saját magunkkal is. A test sokféle szervének együttműködéséből áll elő az élet. Mi nem láthatjuk, sokszor még a vele foglalkozó tudós sem láthat bele teljesen az emberi szervezet titkaiba, pedig ha baj van a gépezetben, hamar megérezzük a jelentkező fájdalmak következtében. Csodálatos erő az, ami az életet fenntartja, s mi nagyon keveset tudunk belőle megismerni, s még kevesebbet meglátni. S mit szólunk a lélekről, a lélek és a szellem munkájáról, amely még sokkal rejtettebb és titokzatosabb.

Mennyi minden van körülöttünk, ami létezik, működik és tevékenységet fejt ki, s mégsem láthatjuk. Vegyük még hozzá azt is, hogy sok minden, amit látunk, lényege szerint egészen más, mint ahogy szemünk előtt mutatkozik.

Honnan van, hogy némelykor valósággal rabjai leszünk a látszatnak, csillogásnak, a gyarló emberi hiúságunknak tetsző külsőségnek? — Onnan van ez, hogy mi általában nem keressük az események és cselekedetek belső mozgó rugóit. Megelégszünk a külsőségekkel, azokból ítélünk és sajnós — sokszor magunk is — a külső látszat kedvéért teszünk valamit. Emberi gyarlóságunk, míg egyfelől szereti a külső díszet és a hízelgő beszédet, másfelől gyakran elfelejti a belső okokat kutatni. Igen, mert az ember azt nézi, ami szeme előtt van, s tegyük még hozzá, hogy az ember szereti úgy nézni a dolgokat, ahogy neki jobban tetszik, és amint inkább megfelel érdekeinek.

A látható külsőségek mennyire mások, mint láthatatlan belső okozójuk. A megnyerő külső gyakran alattomos szívet rejteget, mint az olyan gyümölcs, melyen kívülről semmi nem látszik, de belül már romlott. Viszont az egyszerű és igénytelen fellépés vagy megjelenés nagy és nemes lélek hordozója lehet. Nagyon vigyáznunk kell arra, hogy a dolgokat, eseményeket és embertársainkat hogyan látjuk, mert rendszerint ennek alapján ítéljük meg őket; pedig ha belelátnánk a lélekbe, a belső mozgó erők titkaiba, akkor megismerhetnők a való igazságot. S csak akkor ítelnénk helyesen, és járnánk el Isten tetszése szerint, mert az Úr nem azt nézi, amit az ember, hanem azt, ami a szívben van.

A világ dolgainak csak a testi szemekkel való nézése, a külső benyomások alapján való megítélése, sok csalódást okozott, s okoz napjainkban is. Az emberek sokáig azt hitték, hogy a nap forog a föld körül, mert úgy látták, amint ma is látjuk, hogy reggel felkel, este pedig lenyugszik. Ma már tudjuk, hogy fordítva van a dolog, mert a föld forog a nap körül, s amit mi látunk, az nem egyéb mint érzéki csalódás. Régen nem tudták, hogy némely ragályos betegséget bizonyos kicsi, alig látható lények idéznek elő; ma már ezt tudjuk, és óvakodunk azoktól, amennyiben lehetséges. Köztudott, hogy érzékeink csalnak, s hogy sok dolog van, amit szemünkkel nem láthatunk, pedig léteznek. Igaz, hogy a tudomány sok tekintetben helyesbítette látásunkat, de még mindig nagyon hátra vagyunk maradva ebben a tekintetben minden téren.

De ha sikerül az anyagi világban az eddig láthatatlan dolgok láthatóvá tétele, bizonyára sikerül a szellemiek, a lelkiek terén is. Nem hiszem, hogy bárki is kétségbe vonja, miszerint az embernek lelke van, amely érez és gondolkodik, pedig sem a lelket nem látta senki, sem az érzéseket és gondolatokat, pedig ezek léteznek. S ez a lélek milyen gazdag megnyilvánulásaiban. Mennyire ki tudja fejezni a jóságot, avagy a rosszaságot, a szeretetet vagy a gyűlöletet, a jóakaratot és a rosszindulatú irigységet. A lélek életének szemléletével épp úgy vagyunk, mint a testi dolgokkal. Sokszor megcsalnak szemeink, csak azt látjuk, amit testi szemeinkkel láthatunk.

Hányszor látunk olyanokat, akik szeretik mutogatni vallásos érzelmeiket, de amikor tenni kell valamit az embertársakért, akkor zúgolódnak; ha pedig őket éri valami csapás, káromolják az Istent. Hányszor látunk hízelgőket, akik szembe szépet mondanak, de alattomos irigység és rosszakarat vezeti őket, vagy láthatunk nagyhangú dicsekedőket, akik az első nehézségektől megriadnak. És milyen gyakran hitelt adunk a képmutatásnak. Bizony, gyarlók a mi szemeink, s nem látjuk a valóságot, mert az ember csak azt nézi, ami a szeme előtt van.

Dehát vajon lehetséges-e másként tekinteni a dolgokat? Lehetséges-e bepillantani a lélek mélységeibe, minden cselekvés és gondolat forrásába?

Ismeretes az első embergyilkos történetéből, hogy Kain megirtózva rettenetes tettétől, elmenekült, mert üldözte a lelkiismerete, s magán érezte Isten elítélő tekintetét. Isten lélek, mégis érezzük, hogy rajtunk függ tekintete, hogy ismeri minden cselekedetünket és érzelmünket, s nem lehet eltitkolnunk előtte legrejtettebb szándékainkat sem. Nem hiszem, hogy közülünk akárki is ne érezte volna valamely jó cselekedet elkövetése után Isten közelségét, s ne jutott volna eszébe, hogy Istennek tetsző dolgot művelt. S viszont nem hiszem, hogy lenne közülünk valaki, aki, ha megbántotta embertársát, ha megsértette az Isten és embertárs iránti köteleességét, ne érezte volna lelkiismerete rosszálló szavát, s azt, hogy Istennek nem tetsző dolgot vitt véghez. S ha volna is ilyen, az előbb-utóbb be kell lássa, meg kell érezze, hogy helytelenül cselekedett. De ha mindezt érezzük, akkor önkéntelenül arra a gondolatra jutunk, hogy Isten előtt semmit el nem titkolhatunk. Ha valami titokban is marad az emberek előtt, nem maradhat titokban Isten előtt, aki a külsőségek mögött meglátja a bensőt, minden tettnek rejtett forrását, mert az Úr azt nézi, ami a szívben van, és semmi el nem kerülheti figyelmét. Azért az ő imádásának is csendesnek, bensőségesnek kell lennie. Ő nem keresi a külsőségeket, nem kívánja a hangos és feltűnő áldozatokat, hanem a lélek csöndes, odaadó hűségét, a tiszta szívet, bűneink őszinte megbánását, a jó cselekedetet mindenkivel, még ellenségeinkkel szemben is. Erre tanított meg Jézus által, aki azt hirdette, hogy akik az Istent imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják. Az érzület, a szív jósága, a lélek bensősége az ember értékének egyedüli alapja. Ha ez nincs meg, akkor hiányzik a fundamentum, amelyre az igazi keresztény erkölcs felépíthető.

Mi, gyarló emberek nem tekinthetjük a dolgokat Isten szemével. A mi korlátolt, gyöngye látásunk egyáltalán nem, vagy csak ritkán hatol be a dolgok mélységeibe. Gyakran rejtve marad előttünk a szív, s csak a külsőt látjuk, az után indulunk. De ha nem is láthatunk Isten szemével, ha nem is fürkészhetjük ki mindig a tettek és beszédek titkos

belső rugóit, mégis legalább törekednünk kell arra, hogy ne csak a külsőséget, hanem a szívet, a szív jóságát, a belső érzületet is vegyük figyelembe. Lelkiismeretünk arra int és buzdít, hogy a tiszta szívből jövő vallássságót többre becsüljük, mint a képmutatást, hogy a hibáinkra való figyelmeztetést szívesebben vegyük, mint a gyarlóságainknak tömjénező hizelgést.

Ne csak másokban keressük az őszinteséget, hanem magunk is igyekezzünk legjobb tehetségünk szerint eljárni minden dolgainkban, Isten és embertársaink iránti kötelességeinkben egyaránt. A külső fény és hatalom mellett lássuk meg a szerénységet, az alázatosságot, az emberiséget, s mindent abból a szempontból bíráljunk meg, hogy vajon milyen lélekből fakadt.

Sok ember számára az élet csupán a külsőségek élete. Az ilyeneknek és külsőségek többet számítanak, mint a szív tisztasága. Ez azonban egy pillanatig se tévesszen meg minket. A külsőségek mellett sohasem szabad megfeledkeznünk lelkünk nemesítéséről, szívünk tisztaságának megőrzéséről. Ez tetszik Istennek, és csak ez lehet megnyugtató saját lelkiismeretünkre nézve is. Legyen azért erős a hitünk a tisztesség, a becsület és a jóság diadalában, s legyen gondunk a lélek tisztaságára és a szív nemességére, mert az Úr nem azt nézi, amit az ember, hanem azt, ami a szívben van. Ámen.

SZÓ ÉS TETT

Mt 21, 28—31.

Jézus példázatai arról nevezetesen, hogy szemléltető formában fejeznek ki valami nagy igazságot. A tanítás művészi formája, hogy mindennapi tapasztalatainkból kiindulva jussunk el olyan általános érvényű életbölcsetséghez, amely az ember jellemének és lelkületének alapvető tulajdonságait hozzák felszínre. Nemhiába mondják Jézust tanítónak. Módszere a legközvetlenebb, amit csak el lehet képzelni. Senki sem volt hallgatói között, aki meg ne értette volna. Mindig úgy választotta meg tanítása tárgyát, hogy a következményeket mindenki kénytelen volt levonni a maga számára.

Sokféle ember fordult meg Jézus hallgatósága között, s mégis mindig megtalálta a kapcsolatot hallgatói lelkével. A felolvasott evangéliumi rész is bőséges alkalmat nyújt életbevágó igazságok felismerésére és sokoldalú alkalmazására.

Hogyan is történt? Az idős munkás egy este csendesen beszélget feleségével a tűzhely mellett. Arról van szó, hogy a szomszédok már mind előbbre vannak a mezei munkával, mint ők. A házaspárt a szegyenkezés és az öregség okozta tehetetlenség érzése bántja. Tenni kellene valamit, hozzáfogni a munkához, de nehezen megy segítség nél-